

Lausunto

Hallituksen esitys yritysten määräaikaisesta kustannustukea koskevan lain (508/2020) muuttamisesta / Tapahtumatakuu

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/8950/2021

Kiitämme esitystä kaikkien taiteenalojen sisällyttämisestä tapahtumatakuun piiriin.

Kuvataiteen kentällä toimii noin 40 kuvataidetapahtumaa, joista useimmat ovat vakiintuneita, alueellisesti merkittäviä ja ammattimaisesti järjestettyjä. Kuvataidetapahtumia ovat esimerkiksi kuvataiteen biennaalit ja triennaalit, kesänäyttelyt ja festivaalit sekä teosvälitystapahtumat ja taidemessut.

Kuvataidekohteisiin tehdään vuosittain yli 4,8 miljoonaa käyntiä, josta kuvataidetapahtumiin yli 700 000 käyntiä (v. 2019).

Kesänäyttelyt ja festivaalit ovat Suomessa erittäin suosittuja. Niillä on suuri merkitys sekä taiteilijoiden ja muiden kulttuurialan ammattilaisten työllistäjänä että aluetalouden vahvistajana. Kuvataidetapahtumat myös edistävät kuvataiteen saavutettavuutta ja vahvistavat yleisösuhdetta. Useat kuvataidetapahtumat ovat yleisölle maksuttomia.

Kuvataidetapahtumia jouduttiin perumaan viime kesänä. Tulonmenetyksiä syntyi niin tapahtumanjärjestäjille kuin tapahtumiin osallistuville taiteilijoille. Peruutukset ulottuvat aluetaloudellisiin kerrannaisvaikutuksiin saakka, esimerkiksi majoitus-, ravitsemus- ja kuljetusalueille.

Hallituksen esitys tapahtumatakuun kriteereistä soveltuu vakiintuneille, ammattimaisille kuvataidetapahtumille vaihtelevasti. Laajoja kuvataiteen katselmuksia kuten kesänäyttelyitä valmistellaan pitkään ja kustannuksia kertyy koko ajan, mutta viranomaispäätös tapahtuman perumisesta tai kävijärajoituksista voi tulla hyvinkin lyhyellä varoitusajalla. Tällöin pääsylipputulot, taideteosmyynti ja muut tulot tapahtumasta jäävät saamatta.

Tapahtumatakuu soveltuu parhaiten sellaisille tapahtumille, jotka voidaan suuremmilta kustannuksilta perua lyhyellä varoitusajalla. Tapahtumatakuun tulisi turvata paremmin tuki myös pitkän valmisteluajan edellyttäville tapahtumille. Kesän kuvataidetapahtumien lisäksi myös syksyllä järjestettävien teosvälitystapahtumien olisi tärkeää päästä tapahtumatakuun piiriin.

Esityksen mukaan tapahtumatakuuta saisi vain, jos yleisömäärää joudutaan rajaamaan suunnitellusta vähintään 50 prosenttiin. Suunniteltua osallistujamäärää joudutaan monissa tapauksissa rajoittamaan jo ennen sulkemispäätöstä ilman kompensatiota. Jos tapahtuma on

vastuullisesti ennakoiden vähentänyt jo kapasiteettiaan puoleen, tapahtumatakuu ei koskisi näitä tapahtumia.

Myös esityksessä ehdotettu kustannusten 30 prosentin omavastuu on korkea, ja riittävän tuen saaminen epävarmaa.

Taiteilijat työskentelevät näyttelyn parissa usein useita kuukausia ennakkoon. Toivomme, että tapahtumanjärjestäjä voi sisällyttää kustannusarvioonsa myös taiteilijoille maksettavat palkkiot, jotta he saavat korvauksen ennen tapahtumaa tekemästään työstä myös siinä tilanteessa, että tapahtuma peruuntuu.

Kannatamme, että myös OKM:n viime vuonna jakamia avustuksina koronavirusrajoitusten vuoksi peruuntuneille tai ennakoitua pienempinä toteutuville kulttuuritapahtumille jaettaisiin myös tänä vuonna. Avustuksilla vältettiin monen tapahtuman ajautuminen taloudelliseen haaksirikkoon korona-ajan peruuntumisten vuoksi.

Suomen Taiteilijaseuran puolesta

Helsingissä, 31.3.2021

Teemu Mäki
puheenjohtaja

Annukka Vähäsöyrinki
toiminnanjohtaja